

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna štečilka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon štečilka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna štečilka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvu: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Notranjska državnozborska volitev.

Vipava, 15. maja 1914.

V torek, dne 19. t. m. bomo volili novega državnega poslanca na mesto umrlega dr. Žitnika. Pokojni dr. Žitnik je bil sicer poslanec S. L. S., a vendar ni bil tako izrazit strankar, kakršni so razven Povšeta in vit. Pogačnika vsi klerikalni poslanci. Pokojni Žitnik je bil mož svojega mišljenja in svojega prepričanja in zato je kot tak zastopal na Dunaju koristi vseh notranjskih volilcev, klerikalnih in naprednih. Zaradi tega postopanja je prišel večkrat navskriž s fanatičnimi voditelji S. L. S. Pa to nasprotje poslancev Žitnika ni motilo in zadrževalo pri delu za Notranjsko. Pomagal je vsakomur, komur je le mogel, ne oziraje se, je li dotičnik liberalec ali klerikalec. Kakor že povedano, to njegovo nepristransko postopanje pa ni bilo všeč dr. Šusteršiču, dr. Lampetu in dr. Peganu. Zato pa hočejo ti klerikalni voditelji, da bi bil Žitnikov naslednik tak, da bi ga imeli vedno lahko na vrvi, kakor dresirane kuzka. No in boljše, to je, bolj poslušnega in ponižnega si niso mogli izbrati, kakršnega so iztaknili v nezavedni osebi dr. Lovrenca Pogačnika. Kdo pa je vendar ta Pogačnik? Deželni uradnik je in kot tak seveda popolnoma odvisen od klerikalnega deželnega odbora; ne smel bi samostojno misliti, še manj pa samostojno delovati za notranjske volilce. Možno Notranjske tudi popolnoma nič ne pozna in še bolj neznane so mu pa še potrebe in težnje notranjskega kmetskega. Saj to tudi drugače ni mogoče. Uradnik je in vzrastel je v gosposki vzgoji. Naravno je torej, da bi tudi pri najboljši volji ne mogel zastopati koristi notranjskega kmetskega, ker ne pozna kmečkih težav in bremen.

Ves drugačen mož je pa neodvisni kmečki kandidat Josip Lavrenčič, župan in posestnik v Postojni. Mož je neomadeževan v vsakem oziru, dober kmet je, skrben in vzoren gospodar in poleg tega zaveden in zvest slovenski sin slovenske matere. Josip Lavrenčič je domačin, ki pozna vso Notranjsko tako dobro, kakor svoj rojstni kraj Postojno, ki ga je izvolila svojim županom. Lahko rečemo, da mu ni znano samo vsaka vaša, ampak vsaka hiša na Notranjskem. Da bi bil Josip Lavrenčič, ki pozna Notranjsko tako natančno, kakor pozna skrben gospodar svojo družino — najboljši poslanec, stoji na dlani. Neodvisni kmečki kandidat Josip Lavrenčič

je pa tudi vsestransko izobražen: v kmetijstvu, vinogradstvu, trgovini in obrti; dober govornik je, ki obvladuje ustno in pisno tri jezike: slovenski, nemški in laški jezik. Župan Josip Lavrenčič je znan tudi kot varčen gospodar, je zmotno dobro podprt in vsled tega od nikogar odvisen. Sploh bi bilo pa odveč, da bi ga še nadalje hvalili; saj ga vsi poznamo; saj je naš mož, ki je vzrastel iz odlične, spoštovane kmečke in trgovske rodbine na naših notranjskih tleh!

Zato pa Notranjci iz naše Vipavske doline, s Pivške planote, iz Bistriške in Reške doline, oddajmo v torek vsi glasovnice, ki naj bo na njih zapisano:

JOSIP LAVRENČIČ,
župan in posestnik v Postojni.

Iz Voloske-Opatije.

NEMŠKO GIBANJE.

Odkar je počel izhajati v Trstu »Schuftenblatt« II. ponatis, počeli so se tudi naši Nemci premikati in tuliti v svet, kakor da bi bili že oni gospodarji na obali našega Jadranskega morja. V naravi izgleda pa stvar čisto drugače. Tistih par nemških ljudi, ki so se tu sem priselili s trebulhom za kruhom in sedaj žive tu na račun drugih, največ seveda kakšne »prepotrebne« ženske, strelja iz zasede v svet pušice v obliki hvalisanih člankov v »Triester Schuftenblattu«, na njih že prirojen, barabski način. Tako se tudi ta slaven zarod preseljenega Eulenburgerova imena v zadnji tržaški nemški cunji zaletava v tukajšnje oblasti in pravi, da one mirno gledajo, kako se Nemce, ustanovitelj (?!?) zdravišča Opatije, pri izvajanju njih pravic zadržuje. O ti golazen nesramna! Ta banda bi hotela, da jo oblasti še podpirajo pri izvajanju pravic po Eulenburgerovem sistemu menda pri šolobveznih dečkih. Ti ustanovitelji nemorale v Opatiji se upajo trditi, da so oni tista zalega, ki je Opatijo povzdignila v svetovno zdravilišče, in da so oni tisti, ki sploh kaj davka plačajo. To je pač skrajna nesramnost, za katero bomo tistih par opatijskih nemških uši že še na kak način izplačali. Vsaj vemo, iz katerega gnezda to prihaja.

KROATISCHE ÜBERGRIFFE IM KURGEBIETE.

Pod tem naslovom javka neka nezadovoljna opatijska nemška duša v švabski tržaški cunji med drugimi neumnostmi tudi to-le: Bei der Bezirkskrankenkassawahl wurde von alten Parteien eine lebhaft

Agitation eingeleitet. Da nun für die Kroaten die Gefahr bestand, daß die Liste (gospod Kristan, ali slišite?) der Deutschen durchdringen könnte, griffen sie zur rohen Gewalt und hinderten die Deutschen an der Ausführung ihres Rechtes. A kako je bilo v resnici? Nemci sploh niso imeli svoje »liste« ampak so kakor po navadi, združeni s soc. demokrati naskočili v svesti si, da bodo zmagali, a so sijajno pogoreli. Gospod Kristan ali sedaj razumete zakaj ste dobili v Optiji odgovor poprej, predno ste sploh usta odprli? Mi tu doli na jugu smo malo bolj gorki, pa malo govorimo in raje zaropotamo, pa mirna Bosna, ker smo po skušnjah prišli do prepričanja, da je to za take stvari najboljši lek. Ker pa to našo medicino tukajšnji Nemci dobro poznajo, in ker so precej strahopetni, pa raje pošiljajo kože raznih sodrugov v ospredje, da se po njih bobna a sami potem svetu prikazujejo stvar na način, kakor nam dokazuje članek citiran iz nemške tržaške cunje.

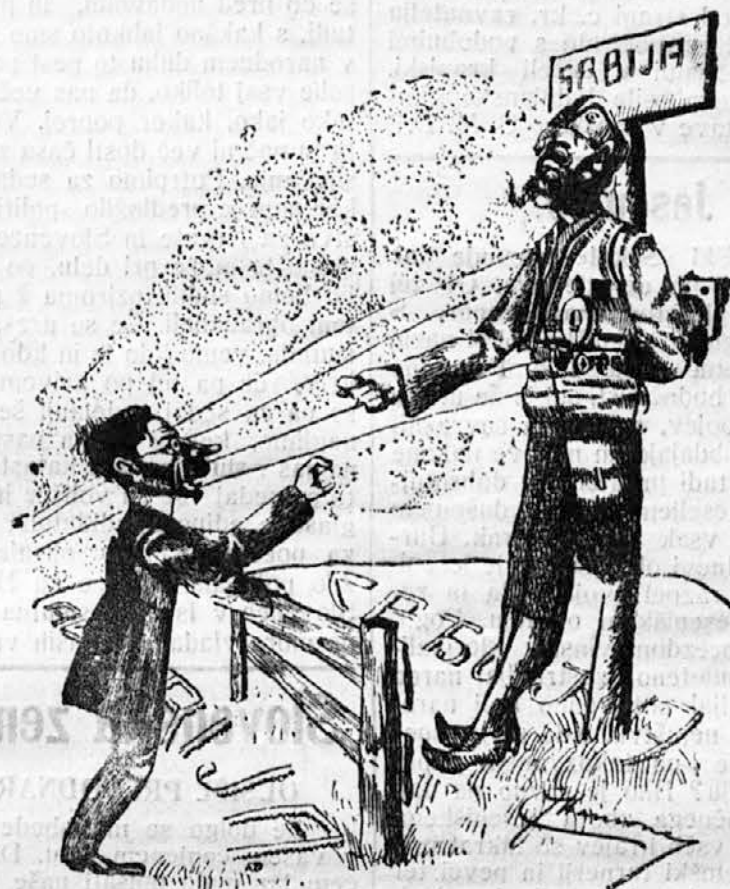
»DEUTSCHER GEMEINDE-VEREIN« V OPATIJI.

V Opatiji obstoji tudi »stampilja« glaseča se na naslovno ime, pod katero se po navadi podpiseta učitelj nemške šole (brez nemških otrok) in neki Zecha, ki drugače igra v Grand Hotelu glavno vlogo. Ta dva človeka tvorita »stampiljo«, ne, društvo o katerem obstoji pa še do danes nobena oblast nič ne ve. Totem imajo pa še te žabe korajžo vpiti, da jih c. kr. oblasti zadržuje pri izvajanju njih pravic. Kje pa ste, pokažite se vsaj nekega dne, da se vas vidi, potem šele zahtevajte svoje pravice, ki vam jih ravno naše c. kr. oblasti v polni meri dele.

SLOVENSKI UČITELJI IN UČITELJICE V OPATIJI.

Kakor se po novinah čita, pridejo te dni v Opatijo tudi slovenski učitelji in učiteljice, da si ogledajo ta najlepši jugoslovanski biser. Mi jim kličemo že vnaprej »dobro

Spor za srbske železnice.

„Le počakaj, te že bom, ko prideš v našo cerkev k maši.“

„Figa! Saj se lahko vozim po svoji železnici!“

kjer jim pač ne bomo mogli izreči meri navzijejo svežega morskega zraka, posebno jim pa želimo dober tek pri obedu v nemškem brlogu »Wiener Hofbräu-Etablissement«, naše sosednje kranjske dežele. Če dobrodošlice, iz razloga, ker kot zavodni Slovani v pronsansirano nemško hišo ne zahajamo.

TUJCI V VOLOSKI-OPATIJI.

Volosko-Opatijo obiskalo je od 1. januarja do 7. maja 1914 20.222 oseb, a na 7. maja je bilo v Voloski-Opatiji nastanjenih 2318 gostov.

Iz Kočevja.

Kakor znano slavi nemški »Schulverein« vsako leto na dan 13. maja obletnico svoje ustanovitve. Na ta dan se vršijo zbirke za društvo in pa proslavljajo člani ta dan z izobešanjem zastav. Tako so tudi kočevske »Nachrichten« pozivljale Kočevjarje, naj razobesijo vsi na ta dan zastave seveda frankfurtske. Toda pokazal jim je menda vse dež, ker je ta dan posebno hudo lil, ali pa imajo premalo navdušenja za proslavo obletnice Schulvereina. Tako

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881. v Ljubljani Ustanovljena leta 1881.

: obrestne hranilne : 4 3/4 % : brez odbitka rentnega :
: vloge po čistih : 4 3/4 % : dayka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

Temu spoznanju je sledilo drugo — po pasji logiki: »Ker sem lačen, moram jesti!« Začel je gledati na desno in na levo.

Razni kupi smeti, ki jih je srečal na svoji poti, niso vsebovali ničesar mikavnega; izkazal jim je torej svoje zaničevanje s tem, da je dvignil nogo ob slehernem in ga poskrupil.

Ze je ugibal Pipa, ali mu je res namenjeno poginuti gladi, ko je zagledal zdajci medalec od sebe trgovino s prekajenim mesom. Imela te bogato izložbo — velikih šip se niso poznali tiste čase — ki je polnila vso ulico z vonjem svojih čarobnolepih klobas in krač.

Eni izmed teh krač je pomežiknil Pipa, misleč si: »To je večerjica kakor nalašč zame! Ta pa, ta!«

Pipa pa ni bil samo misleč pes, marveč tudi pes dejanja.

Napravil je prepošten obraz, liki menih, ki se je odrekel že zdavnaj vsem posvetnim rečem, in se pomaknil lepo krotko proti izložbi.

»Primojduha, to ti je čeden kuža!« je rekel prekajevalec, gledaje ga iz svoje prodajalne.

Se tisti hip pa je skočil kvišku in planil na ulico, kriče:

»Drži tatu! Drži ga — drži ga!«

Zaman ves trud! Zaman kričanje! »Čedni kuža« je bil že daleč in je tek, kar so ga le nesle noge.

»Moja najlepša krača!« je tarjal prodajalec žalostno. »Ti prokleta mrha, kuštrava, pasja!«

Parminut nato je Pipa došel viteza in mu trčil pod noge. Nato je legel v pesek, da se pomasti s svojim plenom.

Toda stari Pardajan ga je videl!

Planil je nad psa in mu iztrgal kračo.

In videč, da ga motri Pipa s pretečim začudenjem, mu je dejal:

»Opoldne sem ti plačal pečeno zajčje stegno; sram bi te moralo biti, da mi ne ponudiš radovoljno tretjine svoje krače! Evo nama večerje, sinko!«

»Ali te nisem učil vedno, da ne smeš kraliti!« je rekel vitez važno Pipaju.

Ta pa je pomagal prijazno s koncem repa, kakor obljubljal, da ne bo nikoli več.

In vsa trojica se je vsedla v obrežni pesek.

Stari Pardajan je izdrl bodalo in razrezal kračo na troje.

In tako sta prišla tisti dan oče in sin do svoje večerje, čeprav nista imela beliča v žepu.

Ko so bili gotovi s kračo, so zajeli vode iz Sene, ki je tekla mimo čista in hladna, ter se je napili: moža iz prgišča, pes pa po pasji navadi.

Nenadejan obed je pokrepčal naša junaka, dasi je bil plen tatvine. Njiju misli, prej vse črne, so se nekoliko zjasnile.

»Zdaj treba najti zavetje za čez noč,« je dejal stari vojnik.

»Zavetje!« je ponovil vitez mašinalno.

»Zavetje je treba najti!« je bil rekel stari Pardajan s prenaravnim glasom, brez vsakršne trpkosti, kot človek, ki je preživel po cestah svojih šestdeset let, vprašujoč se vsak večer iznova: Kje bom spal nočjo?

In v tej brezbriznosti se je izražala vsa resignacija reveža, vedočega dobro, da ne bo imel nikoli zagotovljene strehe in se bo štel srečnega, ako najde vsak večer vsaj košato drevo, ki ga zavaruje pred dežjem, in kamen, ki ne bo prerobal, da si ga položi pod glavo...

Toda sin!... Ah, v sinu so se budile nejasne misli, nasprotne njegovemu času, in so ječale:

»Gorje! Toliko je revežev, ki jih najde večer brez prenočišča — in vendar se dviga po mestu toliko palač!«

V starcu je živela še resignacija srednjega veka.

V sinu se je dramil nazor renesanse, predhodnice svobodnejših dob...

Najbolj pa je težila ubogega viteza zavest njegove socialne inferiornosti. Ena veja Pardajanov je živela, res da v dobrih razmerah tam doli na Langdoškem. Ime je bilo častito in glasoavito. A beda njiju dveh — o, kakšna!

On išče prenočišča, brez beliča v žepu, trga se s psom za ukradeno večerjo! Njegovi žepi so prazni, in tako jutri tudi, tako bo do konca njegovih dni... On pa sanja — o čem? O tem, da se priženi v najodličnejšo in nedvomno tudi najbogatejšo rodbino na Francoskem — v Monmoranskiho!...

Ali ni brezzumno! Razjokal bi se... In vitez je mislil:

»Ali bi se stresli v grohotu ljudje, ki hodijo mimo, in ves Pariz, in vsa Francija, ako bi začel kdo kričati: Glejte nemanica s prazno mošnjo! Navečerjal se je krače, ukradene po njegovem psu, strehe ne ve, pod katero bi mogel prenočiti, straža ga išče, da bi ga pahnila v Bastijo, krvnik ga čaka, da mu odseče glavo! In ta berač ljubi Lujzo, kcer maršala Monmoranskiškega in dedično njegovega bogastva!... Ah, kako bi se režali vsi naokrog!...«

Vitez sam se je zagrohotal ob tej misli.

Stari Pardajan ga je pogledal osuplo. Nato je pokrila njegov obraz

resnoba; gotovo je zaslužil, kaj se godi v njegovi duši. Položil mu je roko na ramo in dejal:

»Korajžo, vitez! Korajžo, pri Pilatu in Barabi! Saj vidim jasno, kaj te tišči, da se smeješ na vsa usta, oči pa imaš polne solz; reveža sva, kaj ne da? Eh, vitez, ljudem, kakor sva midva, je beda dobra tovarišica; ljubica jim je, ki izpodbada s svojim objemom človeku dušo in telo! Poslušaj, vitez: vedno sem sovražil debele pse, ki jih krmijo vsak dan in jih drže na verigi, da umro sužnji, kakor so se rodili; svoj simpatijo in občudovanje sem hranil vedno lisjaku, ki se bori ponoči z zvijačo proti premoči človekove ter mu skuša iztrgati svoj plen; volku, ki teka mršav in žarnook po goščavah, svoje lastne svobode pijan! Glej me, vitez: jaz sem eden teh lisjakov in volkov. Smrt hudičeva, kadar izderem svoj rapir, se čutim enakega kralja! Več sem doživel in preživel v šestdesetih letih revščine, nego premožna purgarska ali grofovska rodbina v sedmih pokolenjih. Kaj pa je življenje, dragi moj? Vitez, ki piše, dež, ki lije, griči, kjer zori grozd, brda, po katerih jašem, zemljica vesoljna, radost, da sem zdaj tu, zdaj tam, gospodar bežne minute in vseh dobrih in lepih stvari, ki tvore naravo... to je življenje, vitez, to je sreča!«

(Dalje.)

so v celom Kočevju visele le s 5 hiš zastave, med temi pa s c. kr. državne nemške gimnazije. Ne vemo sicer, v kakšni zvezi je »Schulverein« s kočevsko gimnazijo, tudi ne, v kaki z njim in njenimi učenci, katero obiskuje tudi čez 20 Slovencev, če proslavlja med poedinimi privatniki c. kr. državna gimnazija in z njo njen ravnatelj dr. Riedl — po kateri naročilu se je obesila zastava za obletnico ustanovitve društva, katerega prvi in edini namen je pomembnost, nemški, predvsem pa slovenskih otrok. Vprašamo slavni deželni šolski svet, ali mu je znan ta slučaj in ali hoče poskrbeti, da se v bodoče od strani c. kr. ravnatelja ne bo več provociralo s podobnimi demonstracijami v deželi krajski. Kdaj so razobesile ljubljanske gimnazije zastave v proslavo C. M. D.?

Jesenice.

Jeseniški »Sokol« praznuje dne 7. junija svojo desetletnico. Ob tej priliki razvije tudi svoj prapor. S ponosom gleda jeseniški Sokol nazaj na desetletno svoje delo. Pogumno zre tudi v bodočnost, saj je že utrjen od ljutih bojov, saj pozna sovražnike, ki ga obdajajo, in njihove nakane. Pozna pa tudi prijatelje in dobrotnike, ki z veseljem in navdušenjem spremljajo vsak njegov korak. Burji so bili dnevi ob časi, ko je jeseniški Sokol razpel svoja krila in zakrožil v jeseniškem ozračju. Pogubonosni brezdomovski klerikalizem je nemoteno zastrupljal narod in pripravljaj pot vedno bolj naraščajočemu nemstvu. Kdo se ne spominja bitke na takozvanem papeževem polju? Bilo je ravno na dan prvega občnega zbora Jeseniškega Sokola. Iz vseh krajev so takrat prihrumeli nemški turnirji in pevci ter s frankfurtskimi in hajlanjem izzivali na Jesenicah in na Savi. Jeseniški Sokol pa je v teh težkih časih s krepkim in smotrenim delom, stal trdno kot skala sredi besnih valov, ob kateri so se in se še razbijajo nakane črnih tolp in sovražnikov Slovanstva. Dne 7. junija razvije torej naš Sokol svoj prapor. Zanašajoč se na pomoč vseh, ki mislijo in čutijo sokolsko in znajo ceniti velevažno delo Sokolske straže ob meji, obrnil se je na več rodoljubov širom Slovenije ter jih povabil, da zabijejo žebelj v drog nove zastave. Naj bi ne bilo nikogar, ki bi se vabilu ne odzval. Prihitite pa tudi na dan slavnosti 7. junija v našo sredo vsi, ki želite, da ostane krassota Gorenjske v slovenskih rokah. Prihitite med nas, da prisostvujete slavnostnemu razvijanju barjaka, pod kojim se bo zbirala najljubejši boj izpostavljen sokolska posadka.

Tukajšnji Nemci in nemčurji priredijo na binkoštno nedeljo manifestacijo pod firmo »Veteranarjev«. Vabimo vas zavedne Slovence širom domovine prihitite v obilnem številu dne 7. junija na sokolsko slavo, da pokažemo, da na Jesenicah ni tal za nemčursko propagando, da pokažemo, da hočemo imeti Jesenice sokolsko zavedne. Na zdar!

Deželnozbornske volitve v Istri.

Iz Voloske-Opatije.

Volitve so pred durmi in kmalu bomo morali stopiti na volišče in oddati naš glas osebi, ki nam bo

predložena po političnem odboru za Hrvate in Slovence v Istri. Boj proti našemu sovražniku Italijanu ne bo težak, ker postojanke, ki jih imamo v oblasti sedaj, ne moremo zgubiti. Pojavil se je pa v Istri drugi sovražnik, ki preti razdreti naše do sedaj disciplinirane vrste in storiti iz enega tabora dva (po sistemu in načrtu jih bomo sodili, oziroma z njimi pose to dogodi, potem pa gorje nam, a še večje gorje onim, ki bodo to zakrivali). Pustimo medsebojni boj, in bismo se še naprej v združenih vrstah pod narodno zastavo, katere edina nas bo dovedla do naših ciljev, ki pač niso več daleč. Pomislimo, da smo v Istri, v deželi, kjer nas je tlačila pest laške manjšine še do pred nedavnim, in pomislimo tudi, s kakšno lahkoto smo združeni v narodnem duhu to pest porinili od sebe vsaj toliko, da nas več ne davi tako jako, kakor poprej. Volitve so tu in pač ni več dosti časa za premišljevanje. Potrpimo za sedaj s tem, kar nam je predložilo »politično društvo za Hrvate in Slovence«. Videli bomo te može pri delu, po katerem jih bomo sodili, oziroma z njimi potem obračunali. Če se uresniči naša sumnja, vemo kdo je in kdo bo temu kriv. Če pa mi po krivem sodimo, se pa za sedaj z dejanji še ne prenačimo, ker bi mogla pasti krivda na nas v slučaju kake katastrofe. Zato pa sedaj vse na volišče in oddajte glasove edino kandidatom, ki jih je za poedine volilne okraje predložilo politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri. Absolutna disciplina mora vladati v naših vrstah.

Slovenska zemlja.

OLŠIŠE PRI PODNARTU.

Že dolgo se ni nobeden oglašil v vašem cenjenem listu. Danes hočem jaz malo opisati naše razmere. Kakor že ve svet, pri nas župnjo Jože Odocepek. Ta mož se posebno odlikuje pri tem, da strastno agitira za prihodnje občinske volitve.

Tako je bilo na sv. Florjani dan v podružnici na Česnjici. Tam se je zbralo mnogo ljudi, ki so prišli častiti sv. Florjana. Naš župnik ga ni častil, on je napravil govor pa ne v čast sv. Florjanu, ampak se je lotil nas faranov, da moramo tako voliti, kakor bo on rekel. Zraven tega je agitiral za Marijino družbo. Med drugim je rekel, kako se dekleta povprašujejo o Marijini družbi. N. pr. »Urša, ali se boš ti zapisala v Marijino družbo?« »Jaz se ne bom.« »Če se pa ti ne boš, se pa še jaz ne bom.« — Zraven je rekel, da se morajo dekleta takih varovati, da ne smejo z njimi govoriti in ne skupaj hoditi. Tako ljubezen nam oznanjuje naš dušni pastir; on hoče med nas zasejati sovraštvo. Tako naj bi sovražil brat brata, sin očeta, oče sina, sosed sosed. Ali je to Kristusov namestnik? To je kakor oša, ki tudi vsakega opika. No pa gospod Odocepek, naša vrla dekleta bodo še zmeraj plesale. V Marijino družbo se pa ne bodo zapisale, ker vse eno lahko žive pošteno in pobožno. Naša dekleta že dobro vedo, kaj se vse v Marijinih družbah godi. Gospod župnik le malo se ozrite na sosedne Marijine družbe in videli boste, kakšni sadovi so zrasi naprimer na Brezjah. Pa preidimo zopet na agitacijo. Kako naš župnik agitira za občinske volitve. On hodi ponoči in podnevi od hiše do hiše in se vedno razgovarja samo od volitve. On spominja kandidature za župana, ravno tako je vsiljiv, kakor Čič z jesihom.

Samo smolo ima, vsak mu odkloni to čast. Samo Markov Franc vedno leze za njim mogoče bi bil rad župan? No pa iz te moke ne bo kruha. Gospod Odocepek vam svetujemo, da nas pri miru pustite. Je vse eno če se na glavo postavite, župana bomo tega izvolili, ki smo ga pred volji, ko vas ni bilo in ga bomo, ko vas ne bo. Če boste bili boj proti našemu županu, mi ga bomo ostro odbili.

Kmet.

NABREŽINA.

Nabrežina napreduje! Res, mi — napredujemo. V kratkem dobimo električno razsvetljavo napeljeno od Soče iz »Officine elettriche centrale Ronchi«. Kolike važnosti je to za našo kamenarsko obrt, ki s tem pridobi električni tok za stroje, žage in tako dalje, menda ni potrebno posebe omeniti. Omeniti nam je nekaj drugega, in to je; da se je oddalo razsvetljavo občine in zasebnih hiš omenjeni družbi in da ni občina sama prevzela ta vir gotovih dohodkov v svojo lastno režijo! — Vzrok? Ni mamo denarja! — Jalov izgovor! — Na temelju dohodkov, ki jih bode razsvetljava nosila, moglo se je denar izposoditi. Recimo rajši: Spet smo se enkrat v lastno škodo pobahali, ter vzeli prazno kozico, tujcem pa oddali meso! Ali nam je zado stovalo obetanje, da bomo na drugih brali: Pozor! Ne prijemajte žic, smrtno nevarno itd. Ali ni podjetje, ki bode od tega imelo bogate dohodke, na splošno še bolj nevarno našemu gospodarstvu in bodočnosti, kakor morebitna, slučajna nezgoda od električne žice?!

Prav je, da se naš jezik spoštuje. Vendar je to premalo plače za dolgoletne ugodnosti! Mislimo, da se je tu veliko zagrešilo. Mlajši naraščaj se bode tega spominjal in obžaloval prav tako, kakor mi na vir milijonov, znamenitega vodovoda »Brojnice«, (seveda danes, »Aurisina«) in »Cava Romane«!

ŠT. PAVEL PRI PREBOLDU.

V nedeljo, 3. maja, se je vršil v gostilni Sadnik koncert, h kateremu je tako »Slovenski Narod« kakor tudi vse klerikalno časopisje vabilo. Prireditelj oziroma pevovodja g. učitelj Schmidt je ubral torej pravo struno, da bi na nobeno stran ne bilo zamere, je razpošil tudi nemška vabila. Morda je tako postopanje v narodni Savinjski dolini najprimernejše. Lepa udeležba je poštvalnost častitih pevk in pevcev kakor tudi gg. pevovodij primerno odlikovala. Kako pa pride narodno napredno glasilo »Slovenski Narod« do tega, da pravi, da je g. Schmidt ta prireditelj v zadoščanje za nedolžno preganjanje, ne moremo lahko razumeti. Ko je imel g. Schmidt tečaj za nemški jezik v St. Pavlu, smo bili nekateri mnenja, da taka poštvalnost pač prav pride pri kompetencah, naroden učitelj v Savinjski dolini bi pa lahko našel boljše polje za svoje delo. Ako je bil g. Schmidt v političnem življenju na nasprotni strani, je to njegova pravica. Pesem o nedolžnem preganjanju pa je vsakemu narodnemu in naprednemu St. Pavličanu nova, naj nam tega tudi »Slovenski Narod« ne zameri, ki ima pravico in dolžnost, da štiti svojega odličnega somišljenika, ki je po nedolžnem preganjan bil. Amen.

Štajersko.

Maribor. (Afera vdove Langer.) Že včeraj smo izrazili mnenje, da afera vdove Langer ni tolikšna, kot bi jo nekateri — iz narodno-stran-

karskega namena — radi naslikali. Trgovec S. nikdar ni pokazal Langerjevi 8. strani dolgega pisma, ker mu trgovec Traun nikdar takega pisal ni. S. ni nikdar prosil Langerjevo, da bi mu prepustila hišo v svrlo osebno-trgovskega kredita, pač mu je ta obljubila, da mu polovico svoje posesti odstopi — če jo poroči... Laž našega zakonnega lističa je, da bi bile stranki Z. in M. Sa. pregovorile, da naj Langerjevo pusti, res pa je, da se je Sa. opetovano svarilo; spuščati se z Langerjevo v intimno razmerje... Nadalje je dognano, da je neka Ivana Veberjeva bila glavni vzrok cele afere; ona si je prizadevala, Sca. in Langerjevo pripraviti do poroke. Ona je tudi bila povzročiteljica marsičesa drugega, ki se bo morala tudi radi tega še zagovarjati. — Vedno čudnejše lice zadobiva vsa stvar. Zdi se nam, da bo prav imel oni, ki trdi, da se je nekdo hotel Langerjeve iznebiti. Prej ko slej vztrajamo pri občem mnenju vse javnosti, da spada Langerjeva v živčno kliniko. Dvomimo, da je sposobna, dajati odgovor za svoje blazno dejanje.

Maribor. (Nemški šovinizem.) Cirkus »Kratelj«, ki je gostoval tu, je bil dovolj predrzen, prodajati vsoprede slovensko-nemškega tiska. O posledicah te »predrznosti« smo že poročali. Nekaj časa — par dni — je bilo videti, da bo mir. V četrtek popoldne pa si je izmislila slavna nemškonacionalna sanitetna komisija na desnem bregu Drave — kjer je bil etabliran cirkus — škrlatico. Naš poročevalec je imel priliko govoriti s podjetnikom, ki mu je sam izjavil, oziroma se izrazil v istem zmislu. Špisarje je tudi to bodlo, da se niti s konji ni govorilo v blaženi švabščini in je neki tukajšnji nadšpisar baje tudi radi tega pri ravnatelju »intervenal«. Stramota za mariborsko nemstvo — čast zavednemu ravnatelju.

Lex Kolisko« na — Stajerskem. Dne 14. t. m. so imeli graški »Nemci« zborovanje za — »Lex Kolisko«. Najnovejši gonji proti Slovanom se je pridružil torej tudi »najbolj nemško mesto v Avstriji«, Gradec, s — svojimi 30.000 Slovenci. Zanimivo je, da so šli in gredo za odpravo slovenskih šol v ogenj tudi graški klerikalci, pobratimi slovenskih klerikalcev. Mi se graškega »zborovanja« ne bojimo in Čehi na Nižje Avstrijskem, Salburškem in Predarliskem, se bodo »postavili Kolisko« gotovo tudi sami ubranili.

Rače. (Pamec.) Zidar Predikalka je imel pri nekem posestniku nekaj popravilati. Ko je hotel razlesti, je obvisel in padel. Zlomil si je desno spodnjo gležnjo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

Limbuš pri Mariboru. (Surovine.) Ko se je v terek zvečer vračal dninar Holzer, ga je napadla tolpa pijanih fantov, in ga pobila. Holzer se je nekaj branil, a kmalu podlegel. Našli so ga domu idoč vinčarji in ga pobrali.

Hoče. (Avtomobilska nezgoda.) Ko se je pred dnevi peljal kmet Dobnik domu, ga je srečal na cesti avtomobil. Konja sta se mu splašila in zdirjala po cesti. Pri tem je trčil voz ob neko drevo in Dobnik je zadobil težkih poškodb.

Hajdina. (Volov se mu je zahotelo.) Ko je gnal v terek kmet Marko svoj par volov proti Ptuj, se je ustavil pred neko obcestno krčmo. Nek potepuh mu je skušal odvesti vola, a so ga še pravočasno izsledili.

Maribor. Z odliko je napravil usposobnostni izpit učitelj g. Jos. Steinberger. Vrlemu našemu rojaku naše odkritosrčne čestitke.

Zahvala. Dne 3. t. m. so uprizarili podpisani v Rušah pri Mariboru veselico z igro »Graničarji«. Čisti prebitek — in tega je 280 K — pripade slovenski mariborski dijaški kuhinji. Vsem onim, ki so s svojo poštvalnostjo pripomogli do tako krasnega uspeha, budi izrečena najtoplejša, najprisrčnejša zahvala. Zlasti pa se zahvaljujejo končno podpisani preč. g. profesorju Dr. Antonu Medvedu za prevzeto pokroviteljstvo, kot za isto tudi g. prof. Jakobu Marinu. Srčna hvala tudi vелеcenjem nam damam za njih trud in sodelovanje, ter slav. bralnemu društvu v Rušah za preskrbljene materialije in preskrbo potrebne prostora. — Slov. učiteljskišniki.

Celje. V nedeljo, danes priredi gabska Ciril — Metodova podružnica vrtno veselico na vrtu »Sokol-skega doma«, v slučaju slabega vremena pa v dvorani! Slovenci in Slovenke, prihitite k nam v našo narodno trdnjavo, v slovensko Gaberje. Pokažimo, da je tu naša zemlja, naša last. Na veselo snidenje!

Celje. (Razno.) Nekega neznanega potepuha so prijeli in ga izročili sodišču. Neka dosedaj še neznan ženska je v petek znorela, odpeljali so jo v Feldhof pri Gradcu.

Celje. Strašna nesreča se je zgodila, ker si je dovolil neki tujec na magistratu govoriti v svojem materinem jeziku slovenskem. Ubogi Ambrožič!

Celje. Nemški turnirji še ponoči ne dajo miru, po telovadbi vpijejo, da je groza. Prepevajo razne rajhovske pesmi, najbolj se jim pa dopade »Wacht am Rhein«, katero večkrat zatulijo, vmes se pa slišijo klici »Hoch Deutschland« itd. Celjska policija, tu pogled, kaj se dela, to je veleizdajalsko. Tudi v Celju bi bilo treba policijo podržaviti.

Goriško.

Zanimivo. Pri letošnjem naboru v Bujah v Istri je bilo potrjenih samo 6 »laških« fantov, deloma iz Bui, deloma iz okolice. Vojaška komisija, je razdelila hrvatske listine med rekrute, ki so jih pa takoj vrnil čes, da ne razumejo hrvatskega jezika. Ravno tako so zahtevali, da se vrši prisega v laškem jeziku. Da se to ni zgodilo iz narodnostnih ozirov, ve vsakdo!

Iredentično društvo »Trento-Trieste« ima te dni svoj deseti na rodni shod v Gallarate. Na shodu so znani iredentični in protiaustrijski govorniki, poslanci in člani raznih narodnih društev. O Dalmaciji je govoril znani Arturo Colautti, ki je imel pred kratkim predavanje v Trstu. Colautti je velik sovražnik Jugoslovanov in Avstrije in presoja laško stališče v Avstriji zelo optimistično. O Reki je predaval profesor Fracassi, ki je razložil laško razmerje z Ogr. Caroncini pa je poročal o tržaškem gospodarstvu. Natančneje poročamo. — V Benetkah se je vršil velik koncert v prid društvu »Trento-Trieste«, katerega se je udeležilo tudi nekaj tržaških »neodrešencev«. Na koncertu so svirali in peli znane demonstracijske pesmi, ki so v Avstriji prepovedane.

Letošnje počitnice na srednješolskih zavodih bi se morale začeti s 6. julijem. Ker pa je ta dan ravno pondeljek, je odredilo naučno ministrstvo, da se konča letošnje šolsko leto že v soboto 4. julija.

Lep odgovor na laške nesramnosti. V Savogni (blizu francoske

Dalje v prilogi.

A. P. ČEHOV:

Obrekovanje.

Prevela Bož. Cesar.

Pisalni učitelj Sergej Kapitonč Ahinejev je obhajal svatbo svoje hčere Natalije z učiteljem zgodovine in zemljepisja Ivanom Petrovičem Lošadinom. Svatovsko veselje se je vršilo še nekam po sporedu. V dvorani se je pelo, igralo in plesalo. Po sobah so švigali iz kluba najeti natakartji v črnih frakih in nečedenih belih predpasnikih kakor obsedeni. Povsod hrum in govorjenje. Matematični učitelj Tarantulov, Francoz Pasdequoin in podpredsednik pri pri-glednem uradu Jegor Venediktč Uzda so sedeli drug poleg drugega na divanu, pravili z velikim zanimanjem, in segajoč drug drugemu v besedo, slušaje o pokopih živih in so razlagali svoja mnenja o špiritizmu. Vsi trije niso verovali v špiritizem; toda priznavali so, da je na tem svetu mnogo takega, česar ne bo nikdar obvladal človeški razum. V drugi sobi je razkladal slovsstveni učitelj Dodonskij gostom slušaje, v katerih ima straža pravico streljati na potnika. V razgovorih so se razpravljale, kakor je razvidno, strašne stvari, bile so pa vendar zelo zabavne. Skozi okna so zijali od zunaj

taki ljudje, ki niso imeli iz družabnih ozirov pravice do vstopa.

Točno ob dvanajstih je stopil gospodar Ahinejev v kuhinjo pogledat, ali je že vse pripravljeno za večerjo. V kuhinji, od poda do stropa, se je spenjala gosta megla, ki je sestojala iz blagodiščnega sopuha gosje pečenke, račje pečenke in mnogih drugih jedil. Na dveh mizah so bile pripravljene mrzle predjedi, pa tudi opojne pijače, v slikovitem neredu. Ob mizah si je dala mnogo opraviti kuharica Marija, ženska z rdečim obrazom in rdečimi rokami; nad trebuhom je še enkrat prevezala tesno svojo obleko, da je bilo videti, kakor bi imela dva trebuha.

Pokaži mi no jesetra, draga Marija! reče Ahinejev, si pomane roke in obližne ustnice. Ampak duh pa je tukaj, duh! Človek bi snedel vso kuhinjo! No torej, pokaži jesetra!

Marija je stopila h klopi in vzdignila previdno masten list starega časnika v višino. Pod tem listom le počival v ogromni skledi velik jeseter, oblit z drizom in z olivami pa mrkvami pestro opremljen. Ahinejev je ogledoval jesetra in obšlo ga je veliko vžvičenje. Njegovo lice je sijalo in od velike radosti je verižil oči. Sklonjen nad skledo je dajal z ustnicami take glasove od sebe, ka-

kor kako nenamazano kolo pri vozu. Tako je stal nekaj časa; potem pa je začel od začudenja pokati s prsti in je mlasknil še enkrat z ustnicami.

Aha! To je bil pa zvenk gorečega poljuba... S kom se pa poljubljaš, Marija? zavzel glas iz sosednje sobe in na vratih se prikaže postrizena glava suplenta Vanjkin. »Koga pa imaš tu? Oh, oh... prav lepo! To je vendar Sergej Kapitonč. Brdek starina si že, to je treba reči! Imata tete-à-tete s kratko podpasano gosposlično!«

Jaz sploh nisem poljubljal, odvrne Ahinejev v zadregi. »Kdo ti je povedal to, norec? Jaz sem samo, hm... mlasknil z ustnicami glede na... ob misli na bližnje vživanje... Oh pogledu na ribo...«

To pripoveduj drugim, ne meni!

Vanjkin se je zasmeljal na ves obraz in izginil zopet za vrati, Ahinejev je zarlel.

Vrag te vzemi! si je mislil. »Sedaj bo šel nesramni falot opravljat. Osramoti me po vsem mestu, osel!«

Nejevoljen je vstopil Ahinejev v dvorano in škilil po strani, kje da je Vanjkin. Ta je stal ob klavirju, se sklanjal podjetno k svakinji šolskega nadzornika in ji nekaj šepetal, nad čemer se je smejala.

»O meni ji pravi!« si je mislil Ahinejev. »O meni! Da bi le takoj crknil, falot! In ona mu verjame in se smeje nad tem! O Bog, o Bog! Ne, prekrižati mu moram račune... Storit mu moram, da mu ne bodo verjeli... Vsem bom povedal; pa ga bomo tako razkrinkali kot abotnega obrekovalca!«

Popraskal se je po glavi in stopil nato k Pasdequoin; svoje zadrege pa še ni mogel obvladati.

Ravno sem bil v kuhinji; imel sem ukreniti vse potrebno za večerjo, je pravil Francozu. »Vi jeste ribe prav radi, kakor mi je znano, in jesetra imamo — da vam povem: dva aršina dolgega! Ha, ha, ha... Da, približno... to bi bil kmalu pozabil... Pa se je naključilo ravno v kuhinji... s tem jesetrom... famozna zgodba! Ravno pridem v kuhinjo in hočem pogledati jedila... Oglemdam si jesetra in od velike radosti... v predokus... sem mlasknil z ustnicami. V tem trenutku vstopi nenadoma ta prismuknjeni lump, Vanjkin, in pravi... ha, ha, ha... in pravi: »Aha... vidva se poljubujeta tukaj?« S kuharico Marijo, da bi se jaz poljuboval! Česa si še vsega ne izmisli ta bedasti človek. Tako grda baba, pravcati pavijan! In pripoveduje tu o poljubih! Tak norec!«

»Kdo je norec?« vpraša pristopivši Tarantulov. »Oh, ta človek tukaj, Vanjkin! Pridem tje v kuhinjo...«

In sedaj je pripovedoval še enkrat, kako bedastočo je zinil Vanjkin.

»Smešno! Tak norec. Potem pa je po mojem okusu prijetnejše poljubiti starega zašnofanega dedca kot to Marijo,« je pristavil Ahinejev na koncu. V tem trenutku se je ozrl nazaj in zapazil za seboj preglednika Uzdo.

»Govorimo ravno o Vanjkinu,« mu reče. »Norčav človek! Pride tja v kuhinjo, me vidi stati ob kuharici Mariji, pa si izmisli takoj vsakovrstne budalosti. Kaj?... Poljubujeta se?« je rekel. Ima gotovo v pijanosti prikazni! Rekel sem mu: »Raje bi poljubil purmana kot to Marijo. In potem imam tudi ženo! Ti trap! Kako se smešiš!« sem mu dejal.

»Kdo se smeši?« vpraša veroučitelj, ko stopi h gruč. »Vanjkin. Stojim tam v kuhinji, veste, in ogledujem jesetra...«

In tako dalje. Pol ure pozneje so vedeli že vsi gostje zgodbo o jesetru in Vanjkinu.

Naj jim je pripoveduje zastran mene! si je mislil Ahinejev in si mel roke. Naj le! Če začne od pri-

meje) izhaja list „Il Cittavino“, ki je ob priliki opatijskega sestanka nesramno pisal o Hrvatih in o hrvatskem jeziku. O tem je seznan hrvatski pesnik Katalinič in zložil pesem v laškem jeziku, katero so poslali neomikanemu uredniku imenovanega lista. Ta pa je nato priobčil še nesramnejši članek, kakor je bil prvi. Katalinič mu je znova poslal dobro pesem, v kateri ironično opisuje dvatisočletno kulturo Lahov. Pesem konča: Sramoval bi se, da ste Hrvat!

Laški klerikalni časnikarji med seboj. Kakor smo že poročali, so se spili laški klerikalci in nameravajo ustanoviti nov časopis. Posledice tega spora prihajajo že v javnost. „Il Gazzettino Popolare“ očita uredništvu pri „L'Eco del Litorale“ površnost in druge take reči, ki so same na sebi brez pomena, ki pa pričajo o razcepjenju laških klerikalnih žurnalistov. Siroj se tudi vesti, da nameravajo „Gazzettino“ spremeniti v dnevnik, ki bi bil pisan v novo-klerikalnem duhu.

„Goriški List“ prav dobro piše o glasilu priseljenih primorskih Nemcev, ki izhaja v Trstu pod imenom „Triester Wochenpost“. Na koncu pravi: mislimo, da ne delamo nikomur krivice, ako trdimo, da cela nemška politika na avstrijskem jugu ni v nobenem oziru nič boljši (od laške!). Mi smo o tem govorili obširneje v „Dnevu“ od zadnjega petka.

Tržič. (Vozni red parnikov.) Iz Trsta: ob delavnikih dop. ob 10. pop. ob pol 1. in 6. uri. Ob nedeljah in praznikih: dop. ob 6. in 10. uri. Iz Tržiča: ob delavnikih zjutraj ob 7/4. in pop. ob 1/4 in 5/4 uro. Ob nedeljah in praznikih dop. ob 8. in pop. ob 1/4 uro.

Sesljan. (Vozni red parnikov.) Iz Trsta: ob delavnikih dop. ob 10. in pop. ob 6. uri; vsak četrtek tudi ob pol 1. uro pop. Ob nedeljah in praznikih: dop. ob 10. pop. ob 1/4. In zvečer ob 8. Iz Sesljana: ob delavnikih pop. ob pol 2. in zvečer ob pol 10. uri; vsak četrtek tudi ob 7. uri zjutraj. Ob nedeljah in praznikih pop. ob pol 2., zvečer 7/4. in pol 11. uri. Mislimo, da bo s tem marsikomu ustreženo.

Zmerno laško časopisje v kraljestvu obseja dijaške demonstracije radi tržaških izgredov. Obsodil pa jih je tudi sam laški ministrski predsednik, ki se je izjavil, da je dijak za učenje ne pa za politične demonstracije, ki škodujejo vsaki civilizirani državi. Dijak naj služi domovini z glavo, ali pa kot vojak, kadar bo treba. Bomo videli, če se bodo Lahji zapomnili te besede za bodočnost!

Gorica. (Izpred sodišča.) Francišek Brajnik, ki je bil obsojen na dve leti težke ječe radi tatvine, izvršene pri urarju Suligaju, bo moral prestati svojo kazen v gradiščanskih zaporih.

Zastoj iz Gorice v Ljubljano se je peljal Franc Sekula, katerega sta spremljala dva orožnika v ljubljansko prisilno delavnico.

Premeščenja. Tržaško namestništvo je prenesto okrajnega zdravnika dr. Bervenja iz Krka v Tržič, dr. Vladimirja Vanek iz Tržiča v Gradišče in nastavilo dr. Josipa Piperata za okrajnega zdravnika v Krku.

Obranki. Pretekli teden so pokopali orožniškega postajevođjo g. Svetičiča, ki je bil zaveden Slovence. Ker je bil komaj dobrega pol leta v Obrankih, se ni naučil niti laškega niti furlanskega jezika, kar je pač razumljivo, če se pomisli na težko orožniško službo. Toda kljub temu so ga Furlani ineli radi, in so

povedovali, mu bodo takoj odgovorili: Nehaj s tvojim čvakanjem, norac! Poznamo vso zgodbo!

Ahinejev se je počutil sedaj tako pomirjenega, da je izpil nalašč od veselja štiri kupice vodke. Po večerji je spremenil mlado dvojico v spalnico, odšel nato v svojo lastno sobo; spal je kakor nedolžno dete in ni drugega dne prav nič več mislil na zgodbo z jesetrom. Toda, o joi! Človek obrača, Bog pa obrne. Obrekovanje je dokončalo svoje zlo delo; kaj je pomagala ubogemu Ahinejevu vsa prekanjenost! Ravno teden potem (bilo je v sredo po tretji učni uri in Ahinejev je bil ravno v učiteljski sobi ter se je razgovarjal s tovariši o pomisleka vredni bistromnosti učenca Visetina) je stopil k njemu ravnatelj in ga poklical na stran.

„Tu imam neko zadevo, Sergej Kapitonč!“ — je začel ravnatelj. „Oprostite... Pravzaprav me nič ne skrbi; toda vkljub temu si ne morem kaj, da se pogovorim z Vami o tem... Moja uradna dolžnost... Glejte, med ljudmi namreč krožijo vesti, da se pečate s tisto... s svo-

se udeležili v velikem številu njegovega pogreba, ki se je vršil z vojaškimi častmi.

Gorica. (Laške opice!) Zadnji čas posnemajo naši Lahji vse naše prireditve, kar je razvidno celo iz oblike njihovih lepakov. Tako so laški študentje pripravili enak lepak za svoj cvetlični dan, katerega so nalašč premestili na včeraj in danes. Zakaj, se razume!

V znamenju časa. Dotični uradnik goriške „Centralne posojilnice“ je bil obsojen na 5 mesecev težke ječe radi poverjenosti.

Gorica. (Laško gledališče.) V torek in sredo priredi v tukašnem laškem gledališču neka dunajska gledališka družba dve predstavi, seveda v nemščini. — Od 23. do 25. t. m. pa bodo izvanredne laške predstave, ki jih priredi družba Salvini.

Vzgleden sin. Pred goriškim sodiščem se je zagovarjal Henrik Čermelj iz Vrtovine, ker je polil svojo mater z vrelo vodo. Obsojen je bil na 3 tedne zapor.

Laška kultura! Laška delavca Janez Bergamasco iz Reke in Aleksander Alessandro sta se lansko leto meseca novembra tepla s poleni v Pazano. Bergamasco je bil radi tega obsojen na 6 tednov zapor.

Grof proti kmetu. Goriški grof Coronini je priobčil v „Neue Freie Presse“ dopis, v katerem očita goriškemu deželnemu zboru nepostavnost, ker je sprejel kolonjski zakon, ki je gotovo v prid našemu kmečkemu ljudstvu. Možno pa se je silno zmotil. Kolonjski zakon nikakor ni nepostavno sprejet, dasiravno ga niso reševali v gosposkižbornici na Dunaju.

Dnevni pregled.

PO PROCESU.

(Nekaj misli k Švihovi aferi.)

Proces Šviha proti „Narodnim Listom“ je končan. „Narodni Listi“ so oproščeni, to se pravi: dr. Šviha je obsojen; obsojen od ljudskih sodnikov, ki se ne ozirajo in ne morejo ozirati toliko na pravniško stran dokazov, kakor na splošen vtis, ki ga posamezne izpovedbe napravijo. Cela vrsta prič je izpovedovala; glavnih neposrednih prič — policijskih uradnikov — ni bilo. Namestništvo je postavilo pred nje \$ 151 k. pr. r. da ne smejo izpovedovati, ker so vezani z uradno prisego.

Ta nesmisel: Celi proces bazira na tem, kaj so policijski uradniki pravili; izpovedujejo ljudje, možje, ki so slišali policijske uradnike govoriti; o uradni tajnosti ne more biti govora in vendar: in vendar pred sodiščem, najkompetentnejšim mestom ne smejo izpovedovati, ker jih uradna tajnost veže.

Dr. Bouček je priglasil vsled tega ničnostno pritožbo. Svoj predlog da naj se zaslišijo policijski uradniki je dr. Bouček utemeljeval s tem, da morajo biti policijski uradniki zaslišani že zato, da se takšna državna institucija kot je policija, kjer bi moralo biti vse v najlepšem redu, opere. Ker to, kar se je pred porotnim sodiščem o policiji govorilo, to pretega že vse meje. Po pripovedovanju prič izgleda tajni (črni) oddelek praške državne policije, kakor kakšna hiša skozi katero se hodi, kjer se preskrbljavajo službe, kamor se hodi na zabavo in kjer se more pobrati, kar kdo hoče in kakoršne kdo hoče „tajne“ dokumente, ki leže po mizah, v koših, po tleh, povsod. Zanimivo je, kakšne skrbi

jo kuharico... Mene to pravzaprav nič ne briga... Pečajte se zastraun mene z njo in se z njo poljubite, kakor Vam je všeč, samo prosim, ne tako javno! Prosim vas lepo za to! Ne pozabite, da ste pedagog.

Ahinejeva je izpreletel mrz; skoro se je onesvestil. S takimi občutki, kakor da bi ga bil opikal cel roj čebel, kakor da bi ga bil polil kdo z vrelin kropom, je odhajal domov. Ko je stopal tako, je menil, da ga pogledujejo vsi ljudje, kakor da bi bil namazan s kolomazom... Doma ga je čakala nova nesreča.

„Zakaj pa ne ješ ničesar?“ ga je vprašala njegova soproga pri kosilu. „Kaj pa je vzrok tej tvoji klavnosti? Kaj misliš na svoja ljubavna razmerja? Ali kopriš po svoji dragi Marfi? Ti Turčin! Vse vem; dobri ljudje so mi odprli oči! Ti brrrrrr!“

In tresk! pa mu je zabrenčala prav gorka kofluta po ušesih!... Vstal je od kosila in odšel brez čepice in površnika k Vanjkinu; tal ni čutil pod nogami. Vanjkin je dobil doma.

navdajajo visoke policijske uradnike. Eden menda ni imel cigar. Brž pokliče detektiva in mu naroči, naj gre k Švihli po smodke. Detektiv skoči in prinese... In prosim, to se smatra za uradno tajnost: kajti Voldanova, predlagana za pričo, da bi bila o tej okolnosti zaslišana, ni pripuščena k zasliševanju, ker to brani uradna tajnost in prisega, paragraf in ne vem, kaj še vse.

Pa zanimivosti je še več. Gospa Voldanova, poduradnica, si prizadeva, da dožene, kdo je „Wiener“. Če smemo verjeti, je to dognala in spoznala, da je to Šviha. Pretkana je bila in ušla policijskega komisarja samega. Dr. Klima jo za to polivali: „Ravno Vi ste nam manikali! Se bolj kunštni ste, kot mi.“ Idila, čista idila vlada na policiji.

Pan Paštika, ki je iz čistega rodoljublja postal detektiv, hodi na policijo, ne da bi imel tam kaj opraviti; najde na mizi akte, zde se mu važi, vsede se in prepiše, vzame in fotografira, prinese nazaj ali pa sploh ne prinese... to je slika državne policije tajnega oddelka, ki ima nalogo paziti nad važnimi osebami, da se ne bi vršile stvari državnemu redu na škodo. Skratka: izgleda vse tako, da je ta oddelek torba nereda in neumnosti, kakor se je izrazil prof. Masaryk.

Dr. Šviha je stigmatiziran kot konfident. Če je občeval z uradniki tajne policije še o drugih okoliščinah kakor o katerih je imel nalogo od svoje stranke tedaj se mu prav godi. Ker ni bogve kako hvalevredno stikovati po tajni policiji in občeovati s funkcionarji. Kaj ima kdo iskati na policiji, ki ima čisto svojo nalogo, s katero nimaš ničesar opraviti.

Ampak od konfidenta Švihove sorte pa do izdajalca naroda je velik korak, upoštevajoč razmere v katerih se je konfidentstvo vršilo. Iz srca mi je v tem oziru govoril prof. Masaryk, ki je pred sodiščem dejal: „Vedno slišim izdajalce. Vprašujem se: Če je bil dr. Šviha tako dolgo let v službah policije, kaj je bilo izdanega, kar bi češkemu narodu škodilo? To izdajanje kakšnih malenkosti, kakšnih sklepov ali česa že, nima cene. Kjer je 20 do 30 ljudi prisotnih v seji, tam se more vedno kaj izdati. Grem iz seje Slovanke jednote pa mi že žurnalisti pripovedujejo o številu glasov, ljudje že vedo. Kajli piše v svojih memoarih, da policija o mladočeski stranki vse ve. Ni potreba, da bi to izdal konfident. Mi smo dobili prepoved, da o čeških sklepih ne smemo niti na Dunaju govoriti, ker je tam toliko Čehov. To so same malenkosti, če se sklepa iti na pravna pogajanja ali ne iti. Ampak eno mi ne da miru: Saj vendar ni nobena češka stranka, ki bi bila revolucionarna v tem smislu, da bi bilo treba se je bati. Vse skupaj je komodnost in Avstriji, neumnost, da si dajo referirati stvari, ki bi jih lahko čital v listih. Vem, da se tako referira in vem, da so ljudje, ki referirajo. Toda, da bi bil to izdajalec naroda? Prosim, navedite mi le en slučaj, kjer bi bil narod oškodovan.“

Referira se — ampak izdajalec naroda? To je dvojje.

Referira se in dela se to radi — kariero. In napraviti „kariero“ je po današnji špiburgarski morali najlepša čednost dobrega patriota.

Tudi dr. Šviha je hotel napraviti kariero in sicer politično in uradno. Politično v narodno socialni stranki, da bi se pa ne „zapacal“ na zgornj, ker je v stranki, ki je pronisirana, mu je bilo ležeče na tem,

„Lopov!“ zavpije Ahinejev nad njim. „Zakaj si oblatil pred vsem svetom moje dobro ime? Zakaj me obrekuješ pri ljudeh?“

„Kdo te obrekuje? Kako prihajš na to misel?“

„Kdo si je pa izmislil govorico, po kateri naj bi se bil jaz poljubljaj z Marfo? Ali nisi bil ti tisti ničvrednež?“

Vse mišice v Vanjkinovem suhem obrazu so delale in zdrhtevala; dvignil je svoje oči k sveti podobi in dejal svečano: „Bog me kaznuj! Naj oslepim in poginem, če sem rekel kdaj najmanjšo besedico o tebi. Na koleri naj umrem brez pokore in odveze!“

Vanjkinova odkritosrčnost je bila vzvišena nad vsak dvom. Očividno ni raznesel on tiste vesti.

„Toda, kdo je bil potem?“ se je vpraševal Ahinejev in se trkal v napornem premišljevanju na prsa; v duhu se je spomnil vseh svojih znancev. Kdo bi bil neki?

„Da, kdo?“ tako vprašamo tudi mi čitatelja.

da to stranko in s tem sebe v očeh varnostnih organov opere. In začel je dajati poročila — če jih je, kajti dokazov o tem ni — poročila, o katerih se je lahko 12 ur nato čitalo v listih. Dosegel bi s tem, kakor rečeno, dvojno: stranko in sebe opral ter sebi zagotovil politično in državno kariero. In štreber je baje bil. Tako si jaz razlagam dr. Švihov zločin na podlagi stenografskih zapisnikov. Bil je človek, ki je znal „računati“ in računati znati — je po današnji vsakdanji morali velika modrost; tudi čednost. Ampak, da bi bil za to „izdajalec naroda“ in da je bilo treba zato takšnega cirkuškega hrupa? To je bilo nepotrebno. Na drugi strani pa zopet ni nobene škode za pravo Čestvo, da je Šviha odletel. Saj takšnih, po karieri stremelih ljudi je povsod več kot preveč. — Zakaj pišem te vrstice? Predvsem iz tega namena, da ovržem morebitni nazor, da pomeni Šviha defekt češke duše in značaja. Dalje zato, da pokažem, da je Švihov slučaj afera tičoča se državnih institucij in tretjič, da morala širokih „inteligentnih“ mas ni malo kriva na takšnih slučajih.

Jovan Skerlič. Velika žalost je zavladala po vsej jugoslovanski zemlji, ko se je raznesla tužna vest, da je prof. Skerlič umrl. Kdor pozna veliko delo tega moža in njegov pomen za srbsko književnost, ta je z boleštvom v duši slišal o veliki zgubi, ki je zadela srbski narod. Ako se o kakem človeku more reči, da je nadomestljiv, se lahko reče o Skerliču. Še dolgo se bo poznala vrzel, ki je nastala vsled njegove smrti. Skerlič je bil mož svetovne izobrazbe, književnik in profesor — toda ne mrtev za življenje — on je bil Jugoslovčan — mož dela in življenja. Bil je lep, zdrav mož, in nihče ni mislil pri njem na smrt, najmanjše on sam. Rojen je bil v Belgradu leta 1877. Po dokončani gimnaziji je šel v Švicco, Francijo in Nemčijo. Studiral je literaturo. Znal je mnogo jezikov. Napisal je zgodovino srbske književnosti, urejal je „Srb. književni glasnik“ in napisal je celo vrsto člankov, življenjepisov, kritik itd. itd. Njegovo delo je bilo šele zasnovano, saj je imel šele 37 let. Vest o njegovi boleznici je razburila cel Belgrad. Sam kralj je poslal vprašati po njegovem zdravju. Žal, ni bilo rešitve. V znak žalosti je bila skupščina odgojena. Od vseh slovanskih strani je prišlo nešteto izjav sožalja. Prof. Skerlič je imel v kratkem predavati v Ljubljani. Zelo je ljubil Slovence, zato je rad obljubil na povabilo „Akademije“ priti v Ljubljano. Žal, da mu to ni bilo dano. Slava njegovemu spominu!

Zagrebski škandal. Stavbenik Gross je torej zaprt, kakor smo poročali — in počasi se svinjarije razkrivajo. Veršecova je imela baje 180 možkih v albumu. Vsi ti so hodili k njej na goste. Število žrtve je precej veliko: bogve, kje se prodajajo sedaj zapeljane deklice, ki so padle v roke Veršecovi in njeni družbi. Gross je ponujal baje 50.000 K če ga izpuste. Niso ga izpustili. Grossova žena, lepa, elegantna gospa je prišla prosit zanj na sodišče. Niso je uslišali. Baje je padla nezavestna na tla. „Pokret“ imenuje vsa ta razkritja „razkuženje“, kajti dolgo vrsto let so se godili zločini, ne da bi bil kdo posegel vmes. Gross je baje segel sam sebi po življenju. Javnost je ogorčena. Ko se je slišalo, da ga hočejo proglasiti za umobolnega, je nastal protest v mestu. Morali so to vest uradno preklicati. Časopisje razkriva zločine, ki so se vršili. Markšaj se ne sme niti pisati. Gross je ljubil vse vrste žensk, nazadnje je hotel samo še nedoletne punčke. Zgodilo se je, da se mu je ena uprla in klicala na pomoč. Pohotnež je trikrat poskusil izvršiti svoj greh — nazadnje jo je omamil in se mu je posrečilo. Orgije, ki jih je uganjal z deklicami je skozi okno gledala gospa Veršec in njene ženske in so se smejale. Blato korupcije zadnjih let — smrdi preko mej.

Nesreča ali samomor. Dne 14. t. m. zjutraj so našli 25letnega tovarniškega delavca Franceta Jenka iz Mavčič v kranjskem okraju, ne daleč od tovarne na Savi v reki Savi mrtvega. Jenko je prejšnji dan potegnil v tovarni svojo plačo, na kar je popival v neki gostilni na Savi. Ostilno je zapustil precej vinjen okrog osme ure zvečer. Doslej se še ne ve, ali gre v tem slučaju za samomor ali za nesrečo.

Kamen in njega posledice. Ko je stal te dni 18letni mesarski vajenec Franc Klemenčič iz Rakeka pred hišo svojega mojstra, je zaglal nanj neki izvošček, ki je stal v bližini, brez vzroka kamen, ki je

Klemenčiča zadel na levo oko in ga tako težko poškodoval, da so morali reževe prepeljati v deželno bolnico v Ljubljano.

Hudobija. V noči na 10. t. m. je bilo posestniku Juriju Matevžiču v Deskli pri Kanalu v njegovem vinogradu požararih dve sto vinskih trti in v sadovnjaku nažaganih šestnajst raznih sadnih dreves. Očividno se je to zgodilo le s hudobije. Matevžič ima okrog pet sto kron škode. Na brzojavno sporočilo so pretekli torek zjutraj aretirali na železniški postaji Sent Peter na Krasu Matevžičevega brata Franceta, ki je hudo na sumu, da je izvršil omenjeno hudobijo in ki se je hotel odpeljati v Reko.

Tatinski hlapec. Posestniku Francetu Kržiču iz Zgornje Brezovice je bilo pred štirinajstimi dnevi ukradeno iz njegove denarnice, kjer je imel večjo svoto denarja, osemdeset kron. Kržič je zapazil tatvino šele čez nekaj dni in je imel takoj na sumu nekega pri njemu uslužbenega petnajstletnega hlapca, ki je izdal v zadnjem času večje svote denarja, ki pa jih ni prisluzil. Mladi tat je tatvino tudi priznal. Z ukradenim denarjem je fante poplačal dolg pri nekem krojaču, na kar se je odpeljal v Ljubljano, kjer si je kupil samokres, naboje in nekaj drobnarij.

Nesreča pri nabiranju šmarnic. Dne 10. t. m. je šla 16letna gozdarjeva dekla Franciška Cergonja iz Trbiža nabirat šmarnice v žliškio grapo. Ker deklice ni bilo dolgo časa nazaj, so jo šli iskat. Našli pa so samo raztresene šmarnice. Dognalo se je, da je deklica izpodrsnilo in da je zdrčala kakih trideset metrov globoko in da je nato padla čez visoko skalo v potok. Dekličinega trupla še niso našli.

Mistificirani smo bili nedolgo tega, da smo prinesli karikaturu nekega postojanskega rodoljuba, ki ima vedno odprte roke za narodne namene. Da se je izkazal uljudnega tudi napram možu, ki bi po mislih marsikoga tega ne zaslužil, se mu še ne sme šteti v zlo. Ker stojimo principijelno na stališču, da ne delamo nikomur krivice, zato prinašamo te vrste, naše dopisnike pa prosimo, da ne napravljajo iz komarja slona, ampak grajajo le to, kar je graje vredno.

Ljubljana.

— Veliko pisarjenja je bilo zadnje dni o tem, da se Francozi zanimajo za Hrvate. V Parizu je namreč govoril g. Zagorski o hrvatskem vprašanju in k njegovemu predavanju je pridejal prof. E. Denis lep uvod. Predavanje je bilo dobro obiskano in Francozi so se zanimali za Hrvate. Zdal nam je prišlo na misel, da bi bilo dobro, da bi se Francozi — ali pa kak drug svetoven narod — za nas zanimal. Dobro. Mi smo že včeraj povedali svoje mnenje. Ako hočemo imeti v svetu prijatelje, si jih moramo poiskati. Tako delajo Poljaki, tako delajo Čehi, tako delajo Hrvati in celo Mažari. Simpatije velikih narodov so za male narode velikega pomena. Seveda iz samega usmiljenja nas ne bo nihče iskal. Treba je poskrbeti za to, da svet piše o nas. Doslej se je v tem oziru malo storilo. Prof. Denis je znan prijatelj Slovanov. Ako pride v Prago, ga čaka deputacija na kolodvoru, priredi se mu akademija itd. Pred 3 leti je bil prof. Denis v Ljubljani. Prišel je nas pogledat. Videl ni ničesar. Ostal je tu en dan in je odšel v Zagreb. Tam so ga najbrže drugače sprejeli in mu pokazali svoje znanstvene zavode. Prof. Denis je takrat nameraval izdajati nekako francosko revijo za Jugoslovane. Kdo se je pri nas zmenil za to? Prof. Denis je najbrže takrat odnesel dojem, da smo narod brez pomena, kajti Ljubljana, naše kulturno središče in mesto, ki bi znalo sprejemati take važne ljudi. Prof. Denisu razven „Slov. Matice“ nismo imeli kaj pokazati. V gledališču je bila menda neka tuja burka. Prof. Denis si je o nas mislil svoje, ker mi imamo ljudi, ki znajo pač uničevati slov. kulturne zavode, nimamo pa ljudi, ki bi nam znali v svetu dobiti prijateljeve.

— Prvi je povedal strmečemu svetu dr. Zajc, da se v Ljubljani brez znanja nemščine niti najmanjša služba ne dobi. Graška „Tagespost“ prinaša Zajčev govor in ga hvali. Pravi, da ima dr. Zajc prav, ker se je zavzel za nemške šole. (Kogar Nemci hvalijo, ta je gotovo dober Slovenec!) In mi zahtevamo slovenskih šol po drugih nemških in italijanskih mestih! To je res škandal za Ljubljano.

— Iz metropole „Slovenije“ se norčuje nemška „Tagespost“ češ, da niti v nji ne moremo izhajati brez

nemščine in da je to posebno poučno za Korošce, katere hujkajo Slovenci proti ponemčevalnim šolam. Tako je postavil dr. Zajc in njegovih klerikalci Ljubljano zopet v zasmeh pred nemško javnostjo. Nemci se iz nas lahko norčujejo, dokler imajo besedo taki ljudje.

— Ali res? Ograška »Tagespost«, piše, da vprašanje glede ponemčenja ljubljanskih šol še ni rešeno, ker bo imel zadnji besedo še deželni šolski svet — in ta bo po mnenju »Tagespost« rešil to vprašanje v smislu utrakovizacije t. j. dvojezičnosti. Ker se je že večkrat uresničilo, kar je »Tagespost« preokovalo, se bo najbrže tudi to res zgodilo. Srečna Ljubljana! Srečna Slovenija!

— Rodoljub z dežele je bil te dni v Ljubljani. Šel je na obed k »Slonu« zahteval je slovenski jedilni list — a bilo je vse nemško — nato je šel v Union zopet nemško. Bil je užaljen. Mož je bil še idealist in je mislil, da je v Ljubljani, kakor je bilo nekdaj. Odšel je potem v neko priprosto restavracijo, kjer se je pritoževal. Upamo, da se je kljub temu lahko dobro najedel.

— Pri nas in drugod. Piše se nam: Te dni so bili pri nas hrvaški dijaki. Za njimi so bili ravnateli in profesorji. Vsi prijazni in ljubeznivi ljudje. Vožajo so imeli prosto, le morali delati prošnjo, priložiti morda še izpričevalo o stavljenih kozah in še ničesar ne dobiš, ali pa — za polovično vožnjo — pa še to en teden pozneje nego rabiš. Hrvatje so se čudili, da je pri nas vse nemško. V Osijeku, ki je na meji Hrvaške in Ogrske, je mažarščina in nemščina prost predmet. Pri nas pa vse nemško, celo na učiteljski, kjer se vzgajajo slov. nar. učitelji. In celo kmeta blimo, da se uči nemško — v Ljubljani bi pa skoraj otroke že pri rojstvu začeli pitati z nemščino. Saj se nam svet lahko smeja.

— Gospodom častnikom, ki se jih to tiče. Gospodom častnikom bi svetovali, da ne hodijo s čucki, ki popadajo pasazirje po ulici. Včeraj ob 2. smo bili priča, da je čucek oficirja popadel tri ljudi zaporedoma. In kaj je storil gospod oficir? Nič! Poklical je psa in bilo je. Pozivljamo onega gospoda, ki je bil popaden od psa na oglu »Zvezde« proti »Deželnemu dvorcu«, da se oglasi pri našem uredništvu, da se s pričami napravi popadanju oficirskih psov konec. V popadanju je bilo videti prilično navado.

— Z mlekom se je opekla. V nestrženem trenotku se je polila dne 11. t. m. dveletna Brigita Sustersič doma v kuhinji z vrelim mlekom in se je na levi roki močno opekla.

— Nesreča. Ko so te dni skladali na Tomanovem dvorišču delavci kamen, je izpodletel lesen kol in udaril kamnoseškega pomočnika Jakoba Borštarnja tako močno po glavi, da ga je težko poškodoval.

— Prst mu je zmečkalo. Dne 13. t. m. je žagal 27letni delavec Jože Lušek pri Samassi pri cirkularni žagi desko. Pri tem mu je zmečkalo prstanec na levi roki.

— Padel in se na rami poškodoval. Anton Ogrinc, dninar, je delal te dni pri tvrdki Zajc & Horn. Pri izdelovanju betonske cevi je hotel odstraniti model. Pri tem se mu je vrv odtrgala in Ogrinc je padel en meter globoko na drugo cev in se na rami znatno poškodoval.

— Umrl so v Ljubljani: Mihael Komac, zasebnik, 74 let. — Ivana Ponikvar, žena užitniškega paznika, 45 let. — Otilija Homschak, kancelistova vdova, 63 let.

— Za grobni spomenik pokojnemu g. Jakobu Pretnarju poslali so tovariši: g. Josip Azman 4 K, g. Fr. Černogaj 2 K in g. Janko Žirovnik 2 K. Skupaj 8 K. — I. izkaz. Iskrena hvala vsem! Zdravo! Posnemajmo darovalce! Za »Ljub. učit. društvo« L. Dermelj, blagajnik.

— »Narodna čitalnica«. Vabilo. Č. gg. člani se uljudno obveščajo, da so vabljeni na konjske dirke c. in kr. drag. polka, car Nikolaj št. 5, ki se vrše dne 17. in 18. na travniku pod Tivolijem. Začetek ob 8. uri zjutraj. Za slučajno legitimacijo velja članarinska pobotnica. Odbor.

— Redni občni zbor Slovenskega lovskega društva se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 3. popoldne v restavraciji Glavnega kolodvora v Ljubljani.

— Društvo slov. trg. sotrudnikov naznanja, da se vrši preteklo nedeljo vsled slabega vremena preloženi izlet danes, dne 17. t. m.

— Danes popoldne vsi v Moste na veselico, ki jo priredi Gasilno društvo v Mostah. Lepih dobrotkov ze vse polno, med njimi tudi prašičeve glave, goveji jeziki, salami itd. Podprimo torej danes potrebne gasilce, da si utrdijo svoj obstanek in si nabavijo potrebno orodje za reševanje in posetimo veselico polnoštevno!

— Kdor hoče nekaj nevsakdanjega videti in slišati, naj nikar ne

pozabi iti pogledat govoreči film, ki se je kratek čas proizvajal v »Ideal-kinematografu«. To ni film poleg gramofona, kakor bi kdo mislil, temveč film z gramofonom tako popolno združen, da vsakemu gibu odgovarja glas. Pravimo tako popolno funkcijonira govoreči film, da imaš utis da slišiš žive osebe. Film pa in predstave niso dolgočasne točke, temveč visoko zabavne, tako, da iz smeha ne prideš. Zabavna in poučna plat sta dobro združeni. Novost za vsakega je petje zamorcev, kar je nekaj nepopisno originalnega. Iz prepričanja moremo vsakemu svetovati, naj si gre to redko priliko ogledat. Govoreči film se ne sliši vsak dan.

Trst.

BRATJE!

Ob 10. uri zjutraj se vrši danes v N. D. O. občni zbor narodno-socialne mladine. Ta občni zbor bo mejniki v življenju tržaške slovenske mladine. Z njim hočemo postaviti mejo med prej in zdaj, med pripravo in delom.

Ni treba ponavljati beled o položaju naše mladine. Zapuščena je in razkropljena — to se je že stokrat poudarjalo — brez središča. Slabotina je, ker nima osredotočja, v katerem bi se koncentrirale njene sile in moči.

Tako ognjišče si hočemo ustvariti znanost. Kajti poguma nam je potreba sedaj, misli in dejanj; boj za Trst gre proti višku! Ni potreba, da bo naš človek zrel in izobražen samo politično, vedeti nam je, da mora biti splošno izobražen, da bo iz njegove narodne zavesti vzklil tudi odgovor na vprašanje, ki nam ga stavlja naš ponos.

Nedeljski dan je posvečen tebi, mladina. Naj zavre v tvoji duši novo življenje, naj vstane nova zarja zadoščenja za trpljenje pohlapčnega naroda! Bratje, na svidenje!

Shod N. D. O. v Šklednu se vrši danes, v nedeljo, ob treh popoldne. Ta shod je velikega pomena z ozirom na sedanje zastopanje naših ljudi. Na shodu se bo razpravljalo o razmerah škedeniskega delavstva, obenem pa se bo dvignilo tudi glas proti vmešavanju italijanske vlade v avstrijske notranje zadeve na škodo našega delavstva. Znan je položaj glede rižarne. Delavstvo opozarjamo, da se tega shoda udeležijo v čim večjem številu!

Turkhan-paša tehta v Rimu. Pa ne zase, temveč za Albanijo. »Kajti za napredek (albanski) ne zadostuje samo čas in mir, ampak glavni faktor, in ta je — denar«. Sicer ni to nič novega, pa nekateri vseeno pišejo tako. Turkhan-paša je torej v Rimu. Predsednik albanskega sveta se je podal v kabinet zunanega ministrstva, da bi italijansko vlado zopet nekoliko napumpal. Na Dunaj (za to bi mu morali biti hvaležni) še ni prišel, pa nas tolaži, da prav gotovo ne pozabi nani. Seveda, Italija vodi Albanijo, zato se je treba zateči najprej k njeni vladi, potem šele k avstrijski!

— Albanija se baje nahaja v groznih stiskah. Turkhan-paša se izgovarja z zadnjimi boji med Arnavti in Epiroti, pa pametni ljudje ne dajo na to prav nič. Zdi se, da celo italijanska vlada ni posebno zadovoljna »z malčkom, ki ga je treba lepo in previdno oskrbovati in pitati«. Če bo Turkhan-paša v Rimu kaj izpumpal, se še ne ve. Iz Rima pojde na — Dunaj! Ne samo na obiske, to se razume. Lahko pa se sodi, da bo na Dunaju kaj več cvenka kakor v Rimu. Ne sicer zaradi avstrijskega vpliva, ampak ravno narobe. Mi bomo Albanijo zalagali z denarjem, Italija pa bo vodila »državne posle«. Blaženi časi albanskih davkov v naši monarhiji!

Srečanje Viktorja Emanuela in francoskega predsednika Poincaréja. »Italia« prinaša iz Pariza vest, da se v oktobru srečata italijanski kralj Viktor Emanuel in predsednik franc. republike Poincaré v nekem piemontskem mestu, kjer bosta imela tudi svoje razgovore.

Prva glavna skupščina inženirske zbornice v Trstu. Italijanska večina odbora inženirske zbornice za Primorje, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu sklicuje prvo glavno skupščino za 23. t. m. Na to skupščino so dobili slovanski inženirji samo italijanska vabila. Po poročilih utegne biti ta skupščina precej burna, ker italijanska večina v odboru ob vsaki priliki zastopala interese slovenskih inženirjev.

Poskus samomora. V četrtek zvečer je izpila 19letna Marija Praničeva s samomorilnim namenom dozo neke kisline. Domačini so takoj telefonirali po zdravniško postajo. Na lice mesta dospel zdravnik je samomorilni kandidatinji izpral želodec in jo velel odpeljati v bolnišnico. Vzrok poskušene samomora

je srčna hiba, na kateri dekletke že delf časa trpi.

Padeč s kolesa. Uslužbenec v manifakturni trgovini, 15letni Karel Marz se je v četrtek popoldan peljal na kolesu v službo. V ulici Istria pa je zadel na kamen. Nesrečni Marz se ni mogel najbrže umakniti ter je kamen na cesti spregledal in padel s kolesom na cesto tako neprevidno in nesrečno, da je obležal. Poklicani zdravnik ga je takoj preiskal in konstatiral, da se je Marz pretresel možgane. Odredil je prevoz v bolnišnico, kamor je bil sprejet.

Pasja prijaznost. 3letni deček Ivan Kolp je že več časa prijateljeval z nekim psom v vili Tischler, ki se nahaja v ul. Farneto. Pes je bil z dečkom navadno prijazen. Nenadoma pa je postal grnjav in je dečka v četrtek pri obisku ugriznil v telo na več mestih. Mati, ki je pritekla otroku na pomoč, ga je odnesla na zdravniško postajo, kjer so Kolpu podelili prvo pomoč.

Ptički v kletki. Posestnik Ivan Milkovič iz Ban se je podal v četrtek popoldan kakor po navadi, na delo. Njegovo odsotnost pa so porabili trije ne baš najboljši prijatelji, ki so udrili v njegovo stanovanje, hoteč ga okraštiti. Nepovabljene goste pa je še pravočasno opazila neka domačinka Špehar, ki je začela kličati na pomoč. In glej! Ptički, ki so prej stanovanje odprli z vetrili in ga za seboj zaklenili, so bili sedaj v silni zadregi, ker se niso mogli skozi nobeno odprtino izmuzniti in hiše. Pri vratih pa je stala Špeharjeva, ki je še vedno klicala ljudi. Ti so tudi prišli in ptičkom zaprili pot. Potem so odprli hišna vrata. Nič? O da! Najprej eden. Udal se je prav poizni in izročil ukradeni uro. Ostala dva sta se mudila v sobi in sta ukradene predmete najbrže odložila, da bi s tem dokazala svojo nedolžnost. Pa ni pomagalo nič. Orožniki so spravili vse tri na pristojno mesto.

Halucinantka. S parnikom »Leopolis« je v četrtek prispela v trž. pristan neka Ida Emederis, ki je poročena z nekim Grkom. Ubožico je spremljala njena znanca. Že med potoma se je opazilo, da Emederis blazni. Ker so se taki momenti prepogostoma ponavljali, so obvestili v Trstu g. Trevesa, ki je nesrečnico pričakoval in jo začasno odpeljal v opazovalnico za umobolne. Ko se razmere uredijo, jo spremijo v Kairo, kjer biva njen soprog.

Nezgodna na delu. Na krovu parnika »Ambrus« je imel v četrtek popoldan opravka težak Tomaž Vučetič, ki si je pri prenašanju blaga poškodoval desni sredinec. Vučetiča so obvezali na zdravniško postajo.

Pri kosilu. 62letni Jakob Bertinier je sedel v četrtek opoldne pri kosilu v neki staromestni ljudski kuhinji. Nenadoma pa je dobil napad. Poklicali so zdravniško postajo. Prispeli zdravnik je konstatiral, da ima 62letni starec prsno angino in ga je velel nemudoma prepeljati v bolnišnico.

Na delu je ponesrečil 39letni Marko Blačanič, ki je uslužben pri novih zgradbah v prosti luki. Ranjeno ima levo roko.

Zmešala se je. Predvčeršnjim je blodila po trgu Ponterosso neka ženska, kričala, obračala oči in kričala z rokami okoli sebe. Gledalci ji, seveda, ni manjkalo. Zabave pa je bilo kaj kmalu dovolj tržnemu stražniku, ki se je z ženo drugače pomenil. Poklical je Trevesa, in jo velel odvesti v opazovalnico. To se je tudi zgodilo.

Voz je podrl na tla 6letnega Angela Polacca, stanujočega v ul. Gelsi, št. 6. Poacco je stal na ulici in gledal ljudi, voza pa ni opazil in zgodilo se je, da mu je voz, s kamenjem preobložen, šel čez desno nogo. Angela so nesli na zdravniško postajo, kjer je dobil prvo pomoč.

Histeričen napad. Predvčeršnjim ponoči je bil klican g. Treves v ulico Foscolo k neki ženi, ki je imela sklenjene roke, in jih ni mogla več razkleniti. 36letno Josipino Ragli je Treves odvedel v opazovalnico za umobolne, kjer se je njeno stanje prav kmalu poboljšalo. Zdaj je že zopet doma.

Levo oko. Italijanska pouličad se prav dobro izkazuje s kamenjem. Takole za zabavo in kratek čas se kamenja. Pa niso vselej posledice zabavne in kratkočasne. Tudi Josipu Flegu iz Šklednja ni bila to zabava. Ondani so se pridno kamenjali, pa mu je priletel kamen v levo oko. Da se ni umaknil, bi mu ga bil izbil. Tako je dobil le precej veliko rano. Mogoče ga bo kaj poučila, manj verjetno je, da bo izpametovala onega, ki ga je ranil.

Dečkova nezgoda. V četrtek popoldan je bil klican k Mariji Magdaleni zgornji zdravnik. Nekega dečka z imenom Franz je podrl na tla voz in mu prizadjal več poškodb. Zdravnik mu je podelil potrebno pomoč.

Se eden. G. Viscovich, stanujoč v ul. Parini, je dobil med kamenjanjem v glavo precej oster kamen. Zatekel se je na zdravniško postajo, kjer so ga obvezali.

Karambol. V četrtek sta trčila na cesti kolesarja Čuk in Gonzi. Oba sta bila precej poškodovana na telesu in oprskana po obrazu.

Rvnotežje je zgubil. 24letni kolesar Jurij Medvešek se je te dni peljal na kolesu proti sv. Mar. Magdaleni zgornji in zgubil med vožnjo ravnotežje, ter padel na tla. Praske so mu obvezali na zdravniško postajo.

Za petindvajsetletnico pevskega društva »Adrija« v Barkovljah pri Trstu, ki se bo vršila dne 7. junija t. l. vlada veliko zanimanje. Priprave so v najboljšem teku. Društvo se pridno pripravlja, da ta dan kar najdostojnejše sprejme goste iz bližnjih in daljnih krajev. Že več društev je prijavilo svojo udeležbo. Prosimo ona društva, ki se dosedaj še niso prijavila in se nameravajo udeležiti slavnosti, da to store čim prej, da nam bo tako omogočeno še pravočasno sestaviti program.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

ODMEVI ŠVIHOVE AFERE.

Praga, 16. maja. Zastopnik dr. Švihla advokat dr. Bouček je danes dopoldne podal nličnostno pritožbo. Srijlo se govori, da pride do novih senzacionalnih razkritij. Potrjuje se, da so nastale med policijskim prezidentom Křikavč in namestnikom Thunom difference in da pojde Křikava kmalu na dopust, s katerega se nič več ne vrne. Razmere pri tajni policiji bodo tudi sanirane in odstranjeni bo cela vrsta oseb, ter nadomeščena z novimi.

Včeraj zvečer se je razširila vest, da se je dr. Švihla končal. To ni res, pač je pa zbolel in se moral vleči. Ibi bo moral zopet na jug, da se pomiri.

ZDRAVSTVENO STANJE CESARJEVO.

Dunaj, 16. maja. Uradno se poroča, da je zdravstveno stanje v splošnem zadovoljivo. Vsled slabega vremena je kašelj nekoliko silnejši. POGAJANJA MED ALBANSKI IN EPIROTI.

Dunaj, 16. maja. Uradno se poroča, da so pogajanja med ustaši Epirci in albanskimi delegati že končana. Difference so že vse poravnane.

VOJNA V MEHIKI.

Mirovna pogajanja preložena. — Nov ultimatum. — Združene države pred pohodom.

Washington, 16. maja. Prihajajo podrobnejša poročila o strašnem boju za Tampico, katero mesto se je ustašem po 5dnevem boju posrečilo zavzeti. Na vsaki strani je po 1500 do 2000 mrtvih. General, ki je branil Tampico, je izginil. Batl se je, da bodo beželi Huertovi volaki padli v roke ustašem. Ustaši so sedaj gospodarji cele severne Mehike, in imajo pristanišče. (Tampico), odkoder bo dovažan vojni material.

London, 16. maja. Mirovne seje med Mehiko in Združenimi državami so preložene, ker so Združene države stavile Mehiki nov ultimatum radi slučajna skrivnostnega pogajanja vicekonzulja Selima, (ki je bil ustreljen). Ravno tako hočejo Združene države, da se pojasni, kako je izginil Amerikanec Parker. Ameriške čete štejejo do sedaj 35.000 mož, ki so pripravljeni, da odkorakajo v notranost Mehike.

ČRNOGORSKA SKUPŠČINA.

Cetinje, 16. maja. Skupščina je preložena do 3. avgusta. Kralj se je predsedniku skupščine zahvalil za delo.

DANSKA KRALJEVSKA DVOJICA.

Pariz, 16. maja. Danska kraljevska dvojica je dospela danes v Pariz, kjer je bila od množice navdušeno aklamirana.

Za smeh in kratek čas.

Neki dunajski fabrikant se je obrnil na nekega belgrajskega spediterja, da bi mu prepeljal neko blago. Pisal mu je seveda nemško. Na to je dobil srbski odgovor (nemški listi pravijo, da so bile (o je!) ruske črke!) Fabrikant tega pisma seveda ni mogel čitati (bil je najbrže kak nemški dunajski žid!) in je pisal v Belgrad spediterju, (seveda nemško), da naj mu piše francosko, angleško ali italijansko — ker je srščina premasljen jezik za svetovni

promet! (Srbski denar pa ne?) Belgrajski srbski spediter pa je zopet poslal na Dunaj srbsko pismo, kot odgovor na fabrikantovo zahtevo, in je pisal sledeče: »Prejeli smo Vaše pismo, toda njegove vsebine nismo mogli razumeti, ker je pisano v nam nerazumljivem jeziku, ki ne eksistira v Srbiji. Ako torej želite od nas pojasnila, je potrebno, da nam pišete srbsko, rusko, češko, grško ali rumunsko, ako pa nobenega teli jezikov ne znate, pa pišite albansko, ta jezik brez dvoma razumete.

Mi se res čudimo, da ne znate srbsko, ko je vendar znano, da je vsa avstro-ogrsko industrija od Srbije odvisna in živi skoraj izključno od srbskih odjemalcev. Svoj čas tudi Turki in Bolgari niso hoteli nič vedeti o Srbih in o srbskem jeziku — k njih nesreči pa so l. 1912 in 1913 o obojem izvedeli, ter so morali vsled velikih zmag srbske vojske priznati srbsko narodnost in srbski jezik.

Morebiti nas razumete?»

Tako se glasi pismo. »Tagblatt« pravi, da je »universchämte« t. j. nesramno. Mi pa mislimo, da je edino pravi odgovor na nemško zahtevo. List »Industrie« se tudi spodtika nad tem in pravi, da se ji zdi celo oni stavek o Albancih nekako zasmehovanje. Res, menda! Na vsak način je srbski spediter povedal dunajskemu nemškemu čifutu izboren dovtip, ki mu bo gotovo dolgo po glavi šumel — posebno če mu ne bodo v žepu rožljali srbski dinarji.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti — znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. priporoča bele birmanske obleke za dečke in deklice, po najnižjih cenah. 397—10

Plašče (Arbeitsmänteln) v vseh barvah, priporočila gg. zdravnikom, lekarnikom, magistrom, zobozdravnikom, brivcem, špecerijskim in tiskarskim pomočnikom po nizki ceni, konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. 398—10

Moderce, iz prošle sezone v vseh velikostih in cenah prodaja za polovično ceno modna trgovina P. Magdic, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Stavbni, umetni in konstrukcijski ključavničar Ivan Maglič, v Ljubljani, Prule 6, sprejme takoj 3 vaje in se priporoča sl. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. V zalogi ima fino izdelana, patentirana kurilna vratica za peči in štedilnike.

Gospodična se sprejme na stanovanje in hrano. Marijin trg 1. VI. 412—2

Mesečna soba, prav lepa in po ceni se odda pod Rožnikom. Naslov pove Anončna ekspedicija.

Zagar, Ljubljana, Stari trg 32, naredi čepice tudi, ako se prinese blago. 399—1

Samostojnega kovaškega pomočnika in enega vajenca sprejme takoj Valentin Urbančič, kovaški mojster, Ljubljana, Dolenjska cesta št. 1. 425—2

Šivilja išče dela na dom ali h kakih boljši rodbini. Ponudbe na anončno ekspedicijo v Ljubljani. 424—2

2 čevljarska pomočnika se sprejmeta takoj za stalno delo. Naslov pove »Anončna ekspedicija, Selenburgova ulica 6. 422—2

Nemehlovana mesečna soba s posebnim udomom za enega ali dva gospoda se odda s 1. junijem. Stari trg št. 3. II. nad. levo. 413—1

KORESPONDENCA.

Mladenč želi korespondirati za radi dolgočasia z mlajšo gospodično. Pisma pod šifro »Resničnost« poštno ležeče, Ljubljana. 423—2

Akademik (23 let) želi dopisovati z gospico (od 20—30 let) v svrhu poznejše ženitve. Tudi mlade vdove niso izključene. Pisma s fotografijami se sprejemajo pod »Bodočnost 8« — Anončna ekspedicija. 420—1

Portal

za trg, lokal modern s tremi rolo in senčno plavto se za vsako ceno proda. Naslov v »Anončni ekspediciji v Ljubljani.«